

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

POLICIJSKA POSTAJA CERKNICA

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

- ▶ **Tip lokacije:** policijska postaja (v nadaljevanju: PP)
- ▶ **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** osebe v policijskem pridržanju.¹
- ▶ **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** PP ima dva prostora za pridržanje, in sicer enega za krajša pridržanja (do 12 ur)² in enega za daljša pridržanja (do 48 ur)³. V času našega obiska na PP ni bilo pridržane osebe.

Potek obiska in priprava poročila:

- ▶ Obisk je bil **nenajavljen** in **opravljen dne 11. 3. 2015**.⁴
- ▶ **Skupina za obisk:** en predstavnik Varuha (svetovalec varuha) ter en predstavnik pogodbene nevladne organizacije (SKUP).
- ▶ **Vsebina obiska:** sprejeli so nas dežurni policist, komandir in pomočnik komandirja, s katerima smo opravili pregled prostorov PP, pregled dokumentacije nekaj naključno izbranih primerov pridržanja ter zaključni pogovor

¹ V letu 2015 (v lasu od 1. 1. 2015 pa do 11. 3. 2015) so policisti izvedli skupaj tri pridržanja.

² Prostor je primeren za pridržanje dveh oseb in je opremljen z lesenim ležiščem, dvema žimnicama, umivalnikom s tekočo vodo, klopjo, WC-jem na počep in sistemom, ki omogoča uravnavanje umetne svetlobe.

³ Prostor je primeren za pridržanje dveh oseb in opremljen z lesenim ležiščem, dvema žimnicama, pritrjeno mizo in dvema pritrjenima stoloma, kovinsko WC školjko, umivalnikom s tekočo vodo in sistemom, ki omogoča uravnavanje umetne svetlobe.

⁴ Prejšnji obisk te PP je bil opravljen 21. 9. 2011.

► **Poročanje:** poročilo o obisku je bilo poslano na Ministrstvo za notranje zadeve (v nadaljevanju: MNZ) 24. 3. 2015, skupaj s predlogom, da ga obravnava in nam v roku 30 dni sporoči morebitna stališča glede naših ugotovitev; tozadevni odgovor smo s strani organa prejeli 22. 4. 2015, torej 29. dan po odpremi.

► **DPM je posebej pohvalil**

- da je ob vhodu na PP na vidnem mestu nameščen kovinski nabiralnik, ki omogoča anonimno oddajanje morebitnih pripomb oziroma pritožb in pohval.
- da je prostor za sprejem pridržanih oseb video nadzorovan, saj je to v skladu s priporočili Evropskega odbora za preprečevanje mučenja in nečloveškega in ponižujočega ravnanja ali kaznovanja, in sicer da je elektronsko snemanje (avdio in/ali video) policijskih razgovorov dodatna varovalka zoper grdo ravnanje a pridržanimi osebami, ki lahko zagotovi popoln in avtentičen zapis postopka razgovora in s tem močno olajša preiskavo kakršnih koli trdite o grobem ravnanju.

► predlog DPM

DPM: glede na datum tiskanja seznama odvetnikov in sporočilo MNZ z dne 3. 8. 2009, da so bile vse enote opozorjene, da se natisnjen seznam odvetnikov ažurira vsake tri mesece, pričakujemo, da bo PP v prihodnje seznam odvetnikov ustrezno ažurirala.⁵

DPM: predlagamo, da se v prostoru za sprejem pridržanih oseb, ali v skladišču uredi primerno omarico z zaklepanjem, kjer se bodo lahko shranjevali začasno zaseženi osebni predmeti pridržanih oseb, ki jih v času pridržanja ne smejo imeti pri sebi.⁶

DPM: predlagamo, da se v FIO evidenco popravi vnos ure začetka postopka in se policiste ter starešine, ki opravljajo nadzor glede pridržanj na PP, opozori na večjo natančnost pri vnosih pridržanj v FIO evidenco.⁷

► odziv pristojnih

MNZ: sporočamo, da so na PP natisnili nov seznam odvetnikov, vodstvo PP pa je bilo opozorjeno na ažurnost tiskanja seznama.

MNZ: sporočamo, da bodo na PP v sobo za sprejem oseb namestili omarico s predali, ki se bo lahko zaklenila, da ne bi prihajalo do mešanja predmetov oseb, ki jim je bila odvzeta prostost.

MNZ: sporočamo, da so v zvezi s pridržanjem osebe v evidenci pridržanih oseb popravili podatek o začetku postopka, policiste in vodstvo enote, ki je odgovorno za vnos pa opozorili na večjo natančnost. Hkrati je MNZ sporočilo, da sicer star obrazec (uradni zaznamek oziroma odločba o odvzemu prostosti in pridržanju) podatka o času začetka policijskega postopka ni vseboval, kar pa je bilo odpravljeno z novim obrazcem, ki so ga pripravili zaradi sprememb Zakona o kazenskem postopku (ZKP-M).

⁵ Prostor za sprejem pridržanih oseb je opremljen z mizo, dvema stoloma, telefonom (direktne zunanje linije), s seznamom odvetnikov (24. 7. 2014) in brošuro in plakatom MNZ s pravicami pridržane osebe v več jezikih.

⁶ DPM je bil med obiskom oziroma pregledom prostora za sprejem pridržanih oseb seznanjen, da se zaseženi predmeti hranijo kar na mizi prostora.

⁷ Pri pregledu naključno izbranih primerov posameznih pridržanj je bilo pri pridržanju osebe (16. do 18. 9. 2014, začetek postopka ob 10.30 uri, pridržanje odrejeno med 10.34 do 10.10 ure na podlagi 157. člena Zakona o kazenskem postopku) ugotovljeno, da se v primeru pridržanja v vseh dokumentih (tudi odločbi o pridržanju) navaja zgolj ura odreditve pridržanja, ne pa tudi ura začetka postopka 10.30, ki je evidentirana (vnesena) v FIO evidenco.

DPM: meni, da bi morali policisti razlog, zaradi katerega je (v kratkem času) prišlo do ponovne uporabe lisic, to evidentirati v obrazec »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek, saj bi bil tako razlog ponovne uporabe lisic dejansko razviden.⁸

MNZ: sporočamo, da na podlagi 131. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije (Ur. l. RS št. 15/13 in 23/15-popr.; ZNPPol) morajo policisti o vsaki uporabi prisilnega sredstva poročati pisno v obliki uradnega zaznamka o uporabi prisilnega sredstva. V skladu z drugim odstavkom istega člena policist v uradni zaznamek med drugim navede vzrok in način uporabe, posledice in druge okoliščine, ki so pomembne za oceno zakonitosti in strokovnosti uporabe prisilnega sredstva. Glede na to, da policisti o uporabi prisilnega sredstva napišejo poseben uradni zaznamek MNZ meni, da jim zaradi nepotrebne podvajanja administrativnega dela podatkov o uporabi prisilnih sredstev (tudi v času uporabe kot je bilo v konkretnem primeru) v uradni zaznamek o izvajanju opravil med pridržanjem/zadržanjem ni treba vpisovati.

DPM: predlagamo, da se policiste (predvsem dežurne policiste) opozori, da se v prihodnje v obrazcu navede številka prostora za pridržanje, v katerega je bila pridržana oseba nameščena.⁹

MNZ: sporočamo, da bo vodstvo policiste (predvsem dežurne policiste) opozorilo na doslednost in natančnost pri izpolnjevanju dokumentov o pridržanju in vnosu podatkov v evidenco oseb, ki jim je odvzeta prostost (navedba podatka o številki prostora za pridržanje v katerega je bila pridržana oseba nameščena, podatkov o ponujeni posteljini in tekoči vodi).

⁸ Pri pregledu pridržanja osebe (21. 8. 2014, začetek postopka 2.07 uri, pridržanje odrejeno med 2.45 do 3.18 uro, na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o prekrških ZP-1) je bilo s pregledom obrazca »izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« ugotovljeno, da so bila zoper osebo uporabljena sredstva za vezanje in vklepanje (lisice), ki so bile ob prihodu na PP ob 2.57 uri odstranjene in je bil opravljen varnostni pregled. Nadalje je bilo iz navedenega obrazca razvidno, da pa so bila zoper osebo ob 3.04 uri ponovno uporabljena sredstva za vezanje in vklepanje (lisice), vendar pa ni bil razviden oziroma naveden razlog ponovne uporabe le teh, hkrati pa je bilo ugotovljeno, da je bilo pridržanje osebe ob 3.18 uri prekinjeno zaradi prevoza na zdravljenje v UKC Ljubljana zaradi starih poškodb nadlahti in mezinca. Glede ponovne uporabe lisic, je komandir pojasnil, da se je oseba med postopkom namestitve v prostor za pridržanje policistom aktivno uprla in je to sicer evidentirano (zapisano) v poročilu dežurnega policista.

⁹ Pri pregledu pridržanja osebe (20. do 21. 3. 2014, začetek postopka 23.38, pridržanje odrejeno 23.53 do 9.05 ure, na podlagi 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa) je bilo pri pregledu obrazca »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« ugotovljeno, da ni evidentirano, v katerem prostoru za pridržanje je bila oseba nameščena.